

– толкование особой задачи HR–менеджера – своевременное проведение маркетинговых исследований (анализ 4 «Р», рынок труда, позиционирование, сегментация) и оптимизации деятельности персонала, которая оценивается с помощью проведения аттестации или оценки персональной деятельности.

Література:

1. Методика забезпечення якості продукції в маркетинговому середовищі [Електронний ресурс] / М.О. Панченко, О.Г. Бровкова, Т.Б. Городецька // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 3 (8). – С. 67-72. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n3.html>
2. Формування стратегій організаційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах глобалізації світової економіки [Електронний ресурс] / І.П. Продіус, Т.Б. Городецька, В.С. Задорожнюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 3-4 (4-5). – С. 13-16. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/n4-5.html>
3. Використання заробітної плати в якості інструменту мотивації управлінського персоналу [Електронний ресурс] / В. Ю.Філіппов, А. С. Кучинський // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 3 (19). – С. 99-103. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n3.html>
4. Національні та регіональні особливості сталого розвитку України [Електронний ресурс] / П.М. Григорук, Т.Ю. Федорова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 1 (17). – С. 25-29. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n1.html>
5. Стан та тенденції розвитку ринку праці управлінського персоналу Одеської області [Електронний ресурс] / Б.В.Буркинський, С.В. Філіппова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2011. – № 1 (1). – С. 7-10. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2011/n1.html>

ВЕКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*к.е.н., доц. Л.І. Чернишова,
А.В. Косенко, К.О. Мельникова
Одеський національний політехнічний університет*

Сучасні конкурентні умовивимагають приділяти особливу увагу проблемі забезпечення економічної ефективності діяльності підприємств. Сутність цього поняття зумовлює важливість дослідження структурних складових системи забезпечення у практиці господарювання будь-якої організації.

Значний внесок у дослідження проблеми підвищення економічної ефективності діяльності підприємств зробили такі вчені-економісти, як Л.Л. Єрмолович, Д.Г. Заруба, О. Є. Кузьмін, Б.М. Мізюк, С.В. Мочерний, С.Ф. Покропивний та ін. В наукових працях багато висвітлено поглядів на сутність поняття "економічна ефективність", досліджено підходи щодо її оцінювання, розглянуті методи вимірювання економічної ефективності діяльності підприємств тощо. Проте залишаються не остаточно визначеними складові системи забезпечення економічної ефективності діяльності.

Отже метою роботи є визначення векторів формування складових системи забезпечення економічної ефективності діяльності підприємств.

Завдання визначення ефективності виникає в різних ситуаціях, і його раціональне вирішення в конкретних умовах передбачає застосування тих або інших підходів чи методик. Під забезпеченнямвзагалі слід розуміти сукупність заходів і засобів створення умов, які разом сприяють ефективному здійсненню економічних процесів, реалізації намічених планів для підтримки стабільного функціонування будь-якого підприємства [1]. На наш погляд, забезпечення ефективної діяльності доцільно розглядати під кутом системного підходу, оскільки система забезпечення показників ефективності має:

- відображати витрати всіх видів ресурсів, що споживаються на підприємстві;
- створювати передумови для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва;

- стимулювати використання всіх резервів, наявних на підприємстві;
- забезпечувати інформацією стосовно ефективності виробництва всі ланки управлінської ієрархії;
- виконувати критеріальну функцію (тобто для кожного з показників мають бути визначені правила інтерпретації їх значень).

У системі забезпечення показників ефективності виробництва можна виділити такі групи показників:

- ефективності використання основних фондів;
- ефективності використання оборотних фондів;
- ефективності використання праці (трудова ресурсів);
- ефективності окремих видів діяльності;
- узагальнюючі показники ефективності діяльності підприємства [1].

Для кожного підприємства структура забезпечення є індивідуальною, що залежить від виду економічної діяльності та життєвого циклу підприємства. Значення та вплив різних ресурсів на ефективність роботи підприємства визначається роллю, яку відіграє ресурс для досягнення цілей підприємства, а також можливостями його заміни. Так, у загальному вигляді складові, що забезпечують ефективність діяльності підприємства можна представити на рис. 1.

Отже, економічні можливості підприємства безпосередньо залежать від його ресурсного забезпечення (виробничого, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, інформаційного, нормативно-правового, організаційного). Метою управління системою забезпечення ефективної діяльності є: оптимізація витрат на ресурси підприємства шляхом їх раціонального використання; уникнення економічно недоцільних векторів діяльності, що вимагають залучення додаткових ресурсів; створення конкурентних переваг на основі пошуку та вибору такої структури забезпечення, що найбільш повно дозволить використовувати внутрішній потенціал розвитку організації. Отже, ефективне функціонування підприємства можливе лише при дотриманні ряду умов, які слід систематично розглядати на вищому управлінському рівні.

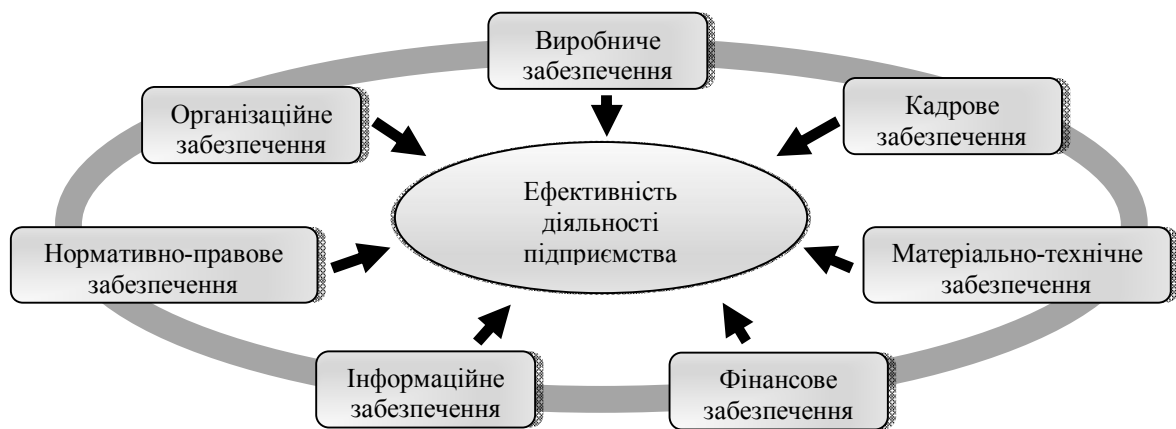

Рисунок 1 – Складові, що забезпечують ефективність діяльності підприємства

Досконало високий рівень використання виробничих ресурсів забезпечить безперервну роботу та визначить виробничі потужності підприємства. Раціональне використання основних засобів сприятиме покращанню всіх техніко-економічних показників (збільшення виробництва продукції, зниження її собівартості шляхом зниження умовно-постійних витрат та трудомісткості, тощо). Для поліпшення використання основних виробничих засобів слід оновлювати та модернізувати устаткування у відповідності до розвитку НТП, ефективно використовувати виробничі приміщення внаслідок встановлення додаткового устаткування на вільній площі, або тимчасовому наданню їх в оренду, ліквідувати малоефективне устаткування.

Використання матеріальних і нематеріальних ресурсів у свою чергу залежить від іншого ресурсу – трудового. Рівень професіоналізму, компетентності, знання та досвіду персоналу визначає інструменти ефективного управління ресурсним потенціалом. Отже, кадрове забезпечення – це діяльність, що спрямована на ефективний підбір майбутніх працівників та вправне використання

кадрового потенціалу для досягнення цілей діяльності. Саме кадри визначають розвиток виробничого процесу, від них залежить, наскільки ефективно використовуються на підприємстві засоби виробництва і наскільки успішно працює підприємство в цілому.

Матеріально-технічне забезпечення має містити в собі обсяги матеріально-технічного постачання (забезпечення) організації в розрізі асортименту, комплектності та якості матеріальних ресурсів підприємства, управлінський контроль за дотриманням норм запасів і норм витрат матеріальних ресурсів, організаційно-технічні заходи, спрямовані на зниження складських запасів матеріалів і економію витрачання матеріальних ресурсів в процесі виробництва.

Під фінансовим забезпеченням ефективної діяльності пропонується вважати сукупність відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів для функціонування підприємства, а також методів і форм впливу цих ресурсів на подальший його розвиток. Постійне зростання виробництва і підвищення його ефективності є основою збільшення фінансових ресурсів як на загальнодержавному рівні, так і на рівні підприємств. Грошові вкладення потрібні для придбання засобів виробництва і робочої сили, необхідних для випуску продукції (робіт, послуг), що користуються попитом на ринку, оплачувати комунальні послуги, електро- та інші види енергії, що споживається, здійснювати платежі в бюджет і в позабюджетні фонди і виробляти інші необхідні фінансові операції. Ці ресурси мають важливу особливість – в ході свого продуктивного використання вони збільшують первісну вартість коштів, вкладених на їх придбання.

Щодо інформаційного забезпечення, то інформація займає в даний час тверді провідні позиції в забезпеченні успіху будь-якої підприємницької діяльності. Це пов'язано головним чином із дедалі вищими темпами змін в науці, техніці і виробництві, із зростаючою активністю суб'єктів підприємництва. Для досягнення успіху і забезпечення ефективності необхідно отримувати і використовувати новітні дані науково-технічного, комерційного, кон'юнктурного характеру.

Нормативно-правове забезпечення визначає сукупність документів, що чітко регламентують права та обов'язки всіх учасників економічних відносин. Це досягається прийняттям відповідних законодавчих актів і розробкою нормативно-правових і науково-методичних документів (правил, положень, норм, інструкцій, рекомендацій, характеристик і т.п.), які регламентують юридичну сторону виробничих відносин.

Успішне функціонування ефективної діяльності підприємств значною мірою визначається станом організаційного забезпечення. Воно являє собою взаємопов'язану сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, що забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень по окремих аспектах його діяльності (фінансової, виробничої) і несуть відповідальність за результати цих рішень. Організаційне забезпечення повинно бути інтегровано із загальною організаційною структурою управління. Це дозволить знизити загальний рівень управлінських витрат, забезпечить координацію дій системи менеджменту з іншими керуючими підсистемами підприємства, підвищить комплексність і ефективність контролю реалізації прийнятих рішень.

Такти чином, для забезпечення економічної ефективності діяльності менеджери кожного підприємства індивідуально мають проаналізувати та визначити пріоритетні вектори розвитку. Це дозволить досягти цілей підприємства від виконання його економічного призначення до отримання максимального прибутку.

Література:

1. Навольська Н.В. Оцінювання та забезпечення економічної ефективності діяльності підприємств: автореф. дис. канд.ekon. наук: 08.06.01 / Н.В. Навольська. – Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2006. – 25 с.

2. Инновационная деятельность как экономическая категория, ее значение в повышении эффективности деятельности промышленных предприятий [Електронний ресурс] /И.И. Соколы, К. Аль-Мула Али // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 3 (8). – С. 154-159. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n3.html>

3. Повышение эффективности процесса самоуправления деятельностью [Електронний ресурс] / И.И. Грузнов // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 3-4 (4-5). – С. 223-227. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/n4-5.html>